

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ant. Augustini Archiep. Tarracon. De Emendatione Gratiani Libri Duo

Agustín, Antonio

Dvisbvirgi ad Rhenvm ; Arnhemii, 1676

IX. De eadem re.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10603

De eadem Re.

DIALOGUS NONUS,

A. Dicendum adhuc est de *Trullianis regulis* à Gratiano relatis, quæ negare non possumus fucosa quadam imagine concilii generalis surrepere nobis posse, nisi caveamus. *B. Caput XXVII. ejus concilii* videre licet apud Gratianum *causa XXI.*^a quasi ex octava synodo. De vestibus

^a 21. q. 4. c. 2.

Presbyterum per ignorantiam non legalibus nuptiis detentum &c. *In marg. additur.* Simile etiam in 3. canone ejusdem synodi, & apud Basil. in epist. ad Amphilo. c. 27. *In scholiis est.* Non legalibus) Potest intelligi de eo, qui contraxit secundas nuptias per ignorantiam juris. *Et in marg.* Sic intelligit Grat. 31. dist. par. ult. *Gratiani verba sunt dist. 31. c. ult.* Quod autem in cap. 6. synodi presbyter non legitimis nuptiis, detentus punitur, non legales nuptiæ secundæ intelligendæ sunt &c. *Et in marg. sup.* 28. dist. c. presbyterum. *Sed in scholiis mendose est 25. dist. Innocentii verba sunt cap. 4. Nuper. de bigamis in Romana editione, sicut in canone legitur de presbytero, q. qui non legalibus nuptiis detinetur &c.*

bus prohibitis clericis. In fine dicitur, ὅτι ἐβ-
δομάδα μίαν ἀφορίζετο. Apud Gratianum,
per unam hebdomadam suspendatur, pro excom-
municetur. ¹ Caput xxix. habet Gratianus de
consecrat. distinct. ii. cap. vi. ^a Ne uvas addant
oblationibus neque eas populo distribuant cum sacra
oblatione. Caput xxxi. refert Gratianus de conse-
crat. dist. i. cap. xxxii. ^b Sed Græca meliora
sunt. Vetat canon, ne sacra mysteria in orato-
riis domibus sine Episcopi licentia fiant. λειτουργ-
γόντας κληρικὸς interpretes vertit, Clericos, qui
ministrant. In veteri Græco libro additur, καὶ
βαπτίζοντας, quod placet. ² Caput xxxii. est
contra

De consec. d. 2. c. 6. didicimus. ^b De consec.
d. i. c. 33. clericos.

¹ Inscriptio capituli secundi. Nullus eorum 21. q.
4. in editione Romana hæc est. Item ex synodo
sexta c. 27. In extremo capite ad illa verba: per
unam hebdomadam suspendatur: est in marg. ἀφο-
ρίζετο, id est, segregetur.

² De consecrat. distinct. 2. cap. 6. Didicimus. in
eadem editione inscriptio est. Item ex sexta syno-
do c. 28. In notis hæc sunt. Est quasi summa quæ-
dam canonis citati. Nam in eo plura aliquanto
verba sunt, sed eodem fere sensu. In extremo
capite ad illa verba & fructuum gratias agat; ad-
duntur hæc. Græce est, πρὸς τὴν ἑδωτῆς καὶ
καρπῶν

contra Armenios, qui vinum offerunt sine aqua, & contra hydroparastatas, qui aquam offerunt sine vino. Utitur contra hos testimonio Jacobi fratris Christi, & Basilii Cæsariensis, qui in Missæ traditione his utuntur verbis, *ut appareat vinum aqua mixtum Christum obtulisse.* Hanc partem hujus capituli Gratianus refert *de consecratione, cap. XLVI.*^a in quo scribi debuit *tradiderunt, pro addiderunt.*³ *Capitulum xxxv.* refert

^a *De consec. d. I. c. 46. Jacobus.*

καρπῶν εὐχαριστιᾶν. id est, ad reddendas gratias fructuum datorum. *Inscriptio capituli 33. nobis, 34. Romanis incip. Clericos, qui ministrant, vel baptizant &c. de consecr. dist. I. hæc est.* Item ex sexta synodo. c. 31.

³ *Capituli 46. nobis, 45. Romanis cujus initium Jacobus, de consecr. dist. I. inscriptio est.* Item ex sexta synodo c. 32. *Ad verba extremi capituli: in scripturis addiderunt nobis missæ celebrationem: in notis hæc sunt.* Græce est, *ἐγγεγράφως τὴν μυστικὴν ἡμῶν ἱεραρχίαν ἀποδεδωκότες, ἕτω τελειῶν ἐν τῇ θείᾳ λειτουργίᾳ ἐξ ὕδατος ἢ οἴνου τὸ ἱερόν ποτήριον ἐκδεδώκασιν.* id est, qui in scriptis tradiderunt nobis mysticum sacrificium; hoc modo in divina liturgia sacrum poculum ex aqua, & vino conficiendum ediderunt. Sed nihil mutatum est tum ob glossam, tum quoniam collector

refert Gratianus *caussa XII.* ^a *Ne Metropolitanus res Ecclesie carentis Episcopo auferat.* ⁴ *Caput xxxvi.* ambitionis plenum est; sed speciem habet recti, cum renovet, quod in concilio CP. & Chalcedonens. datum est Patriarchæ CP. ut habeat privilegia ecclesiæ Romanæ, sed secundus sit: tertius Alexandrinus, quartus Antiochenus, quintus Hierosolymitanus. Sic in veteri Græco libro. In Tiliano desideratur, quartus Antiochenus. Apud Gratianum *dist. XXI.* *cap. vi.* ^b mendose scriptum est, *petimus*, pro *definimus*; & *inferior Roma*, pro *senior Roma*; & Chalcedonensis synodi nulla fit mentio. & illa in contrariam sententiam mutanda sunt: non tamen in ecclesiasticis rebus magnificetur ut illa.

ὡς τὸ κωνσταντινῆ πόλεως θρόνον τῶν ἰσων ἀπολαβεῖν πρεσβείων ἔτ' πρεσβυτέρας ῥώμης θρόνος, ἢ ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς ὡς ἐκείνον μεγαλιώεσθαι πράγμασιν.

ET igitur, pro *non tamen*, scribendum. A. Ex Leonis,

^a 12. q. 2. c. 48. *non liceat.* ^b *Dist. 22. c. 6. renovantes: Vide c. 3. e. d.*

collector de industria videtur summatim retulisse. Abest autem hoc caput ab aliquot vetustis exemplaribus.

⁴ *Ante caput 48. Non liceat 12. q. 2. in eodem libro hæc sunt. Sicut in sexta synodo c. 35. legitur.*

Leonis, Gelasii, & Nicolai epistulis constat Romanos Pontifices huic ambitioni restitisse. ⁵ In octava

⁵ Verba capitis sexti distin. 22. in Romano libro haec sunt. Item ex 6. synodo sub Justiniano congregata c. 36. Renovantes sancti Constantinopolitani decreta concilii petimus, ut Constantinopolitana sedes familia privilegia, quae superior Roma habet, accipiat; nec non in ecclesiasticis rebus magnificetur ut illa &c. In marg. est. Petimus) *ειζουδν* id est, statuimus. In notis. Renovantes] Hic agitur de quinto illo canone primae synodi Constantinopolitanae: de quo supra ead. c. Constantinopolitanae. dictum fuit. Et quod attinet ad omnes hos canones, qui sextae synodo tribuuntur, videnda est notatio ad c. Sextam. supra 16. distinct. Superior Roma) Ita habetur in aliquot vetustis exemplaribus: nam in vulgatis erat inferior. Graece est, *της προεστυτης Ρωμης*, id est, antiquioris, vel senioris Romae, ut infra cap. proximo. Omnino autem caput hoc longe brevius est in hac versione, quam in Graeco exemplari, uno tantum loco copiosius, quod Antiochenam numerat sedem: cuius in Graeco vulgato nulla mentio. Nec non] Sic emendatum est ex aliquot manuscriptis, & Graeco antea enim legabatur, non tamen. *Capitis tertii eiusdem distinct. verba*

octava synodo contra Photium id permissum esse videtur, *cap. XXI.*^a *cujus verba referunt*
Deus-

^a *Dist. 22. c. ult.*

verba sunt. Unde in eadem synodo, id est, Constantinop. 1. cap. 5. ita constitutum est. Constantinopolitanæ civitatis Episcopum habere oportet primatus honorem post Romanum Episcopum : propterea quod sit nova Roma. *Et in marg.* Ex prisca versione. Poly. lib. 2. tit. 22. *Et in notis.* Canon hic ex iis est, quos Apostolica Romana sedes à principio, & longo post tempore non recepit : quod ex epistola quinquagesima prima, alias quinquagesima tertia Leonis Papæ primi ad Anatolium CP. & aliis ejusdem epistolis facile est cuivis cognoscere : itemque ex duabus epistolis Leonis noni, una adversus præsumptiones Michaëlis, & Leonis c. 28. altera ad eundem Michaëlem. Sed multo clarius ex B. Gregorii epistola 31. lib. 6. ad Eulogium Alexandrinum, & Anastasium Antiochenum. Atque ex Epistola Nicolai primi ad Michaël. Imp. quæ incipit Proposueramus. Quamquam Episcopi CP. Imperatorum potentia freti, secundum locum Patriarchalium sedium sibi usurparunt : idque tandem pacis & tranquillitatis causa fuit ipsis concessum, sicut in c. antiqua de privileg. Innocentius Papa III. declaravit.

Deusdedit, ^a & Anselmus, ^b & Gratianus. ⁶
 B. Quod *distin.* xxiii. Gratianus scribit. ^c *Item*
ex sexta synodo. Unde Nicolaus Papa. In nomine
Domini &c. cur ea verba posita fuerint, me-
 gnorare fateor: credendum est errasse scripto-
 res, & hæc esse repetita ex inscriptione *capitis*
sexti distinct. xxii. atque delenda esse. ⁷ De *ca-*
pite xxciii. alio die dictum est. ^d Nihil am-
 plius apud Gratianum invenio ex hac synodo
 sumptum. Tantum de *subscriptionibus* dicam:
 post Imp. Justiniani subscriptionem hæc verba
 invenio. ἀγιωτάτης Πάπας Ρώμης. Credo locum
 esse relictum vacuum ejus subscriptioni. Sequi-
 tur

^a *Deusded. c. 3.* ^b *Anselm. lib. 2. c. 72.* ^c *Dist.*
23. c. 1. ^d *Dial. 7.*

⁶ *Inscriptio cap. ult. distinct. 22. in eodem libro*
est. Unde in iix. synodo habita sub Hadriano
Papa II. can. 21. Diffinimus neminem &c. In
 marg. est. Deusdedit p. 3. Ansel. l. 2. c. 72.

⁷ *Capitis primi distin. 23. inscriptio est in Ro-*
mana editione. Unde Nicolaus Papa II. in con-
cilio Lateranensi. In nomine Domini &c. Et
in marg. Pann. l. 3. c. 1. Et in notis. Hujus de-
creti integrum exemplum est in vetustissimo
libro Abbatiae monasterii Farsensis litteris Lon-
gobardicis ante annos pæne quingentos scripto
& alibi. (Vid. lib. 2. dial. 19. add. 12.)

tur Pauli Episcopi CP. nova Roma, Petri Episcopi
 Alexandriae magne urbis, & Anastasii Episcopi
 Hierosolymorum. Item subscriptiones Episcoporum
 CCXXVII. Conferatur hic numerus, & nomina
 cum sexta synodo generali. C. Bedæ verba re-
 fert Ivo, ^a ex quibus apparet CL. Episcopos in
 sexta synodo interfuisse. Idem numerus est in
 libro pontificali in vita Leonis Minoris. A. De
 anno, & indictione quid in Græco libro est?
 B. Capite tertio, & XVII. mentio fit quarta præ-
 terita indictionis, & eodem c. IV. anni mundi
 VICXCIX. A. Si detrahis annos ante Christum
 VD. erunt anni DCXCIX. B. Non conve-
 nient indictio. A. Si octo annos detrahes, con-
 veniet. Sic, ni fallor, Theodorus cognomento
 Gaza jubet esse detrahendos VD VIII. In qui-
 busdam Leonis Minoris epistulis non editis di-
 citur, indictione nona habitam esse synodum sex-
 tam. & in actis ejusdem apparet, eadem nona
 habitam, & decima peractam. & in subscriptio-
 ne inveniuntur nomina Episcoporum CLVII.
 In quibus Patriarcha CP. est Georgius, non Pau-
 lus: & Antiochenus, sive Theopoleos Theo-
 phanes: Alexandrinus Petrus presbyter vica-
 rius: Georgius presbyter vicarius Hierosolym.
 Episcopi. Ab indictione nona ad quintam sunt
 anni XI. quibus adde xv. & fient XXVI, de qui-
 bus

K

bus

^a Ivo par. 4. c. 125. decret.

bus ex Anastasio, & Theophane dictum est. B. Vides falsa esse, quæ Tarasius dicebat, post quattuor annos, eosdem Episcopos convenisse in hac repetita synodo. A. Ita est, ut dicis. Quia vero inter Trulliana capita aliquot enumerasti, quæ falso septimæ, aut octavæ synodo apud Gratianum adscripta sunt; velim scire, an sit aliquod septimæ synodi caput, quod alii concilio, vel scriptori sit falso adscriptum? B. *Caput XII. septimæ synodi à Gratiano relatum causa XII. quest. II. a* hanc inscriptionem habet. Item historia Eusebii Episcopi Cæsariensis capite duodecimo. C. Magna metamorphosis. Fuitne Eusebius posterior hac synodo? A. Fuit multis sæculis prior Eusebius, qui interfuit Nicæno concilio Constantini tempore. Sed quid Ivo, & Anselmus, & liber Cæsaraugustanus scripserunt? C. Ivo recte^b ex septima synodo cap. XII. Anselmus^c ut Gratianus, Cæsaraugustanus^d ut Ivo. B. Ex his apparet, non ex conciliis sed ex collectoribus Gratianum singula sumplisse.⁸ Sed age, vide sis

cap. XVI.

^a 12. q. 2. c. 19. *quisquis.* ^b Ivo par. 5. c. 375. *decret.* ^c Ans. lib. 6. c. 184. ^d Cæs. lib. 7. c. 72.

⁸ In eodem libro inscriptio cap. 19. *Quisquis Episcopus. 12. q. 2. hæc est.* Item ex septima synodo

cap. xvi. hujus concilii, quam belle referatur à Gratiano *caussa* XXI. *quest.* IV. ^a *Omnia jactura, & ornatura corporalis à sacro ordine aliena est.* Obsecro te, quænam hæc portenta verborum

K 2

sunt,

^a 21. q. 4. c. 1.

do c. 12. *Et in notis hæc sunt.* Apud Gratianum, quemadmodum & apud Anselmum citabatur, ex historia Eusebii Episcopi Cæsariensis. Ivo verum auctorem citavit. Versio autem est Anastasii bibliothecarii, ex cujus codicibus manuscriptis nonnulla sunt emendata. *In marg. est.* Poly. libro sexto, titulo decimo quinto. Ans. lib. 6. c. 184. Ivo par. 5. c. 375. Can. Apost. 39. *In aliis notis de varietate Græcorum verborum & Latinorum agitur.* Salariis) Græce est, *ἐκ τῶν ἀγροῦν*, pro qua voce in Parisiensi Græcorum canonum editione legitur in rubrica, *ἐκ τῶν ἀγροῦν*, id est, ex suburbanis. † quasi suburbana vocentur auturgia, quod ipsius possessoris manibus colantur. Balsamon tamen eos agros interpretatur, qui per se ipsi sine magna cultura fructum ferre possunt, ut silvæ, & alia hujusmodi. Fraudare. *σφετερίζεσθαι*, id est, sibi vindicare, & suum facere. (Malo alienare) Episcopus quidem ab episcopio, Abbas autem à monasterio) Hæc ad sententiæ integritatem addita sunt ex ipso canone.

† Vide lib. 2. dial. 7.

sunt, jactura & ornatura? Græce est. Πᾶσα βλακεία καὶ κόσμησις σώματι ἀλλότεια εἰσι ἐ ιερετικῆς τάξεως. A. Quid Ivo, & Anselmus, & Cæsaraug. liber? C. *Omnis jactantia & ornatura corporalis aliena est à sacro ordine*, Ivo, ^a *sacrato*, pro sacro, Anselmus, ^b & Cæsar. ^c *cetera ut Ivo.* B. Quid illud? *non solum imaginarias scripturas abominati sunt?* quis intelliget? C. Sic Ivo, alii hæc omittunt. B. At Græce est, ἡ μόνον τῶν εἰκονικῶν ἀναζωγραφήσεων ἐβδελύξαντο. A. Imaginum picturas Anastasius bibliothecarius, ut exilimo, appellavit *imaginarias scripturas*. Græca cum Latinis conferre optimum est.

Vos exemplaria Græca

Nocturna versate manu, versate diurna. 9

C. Quid

^a Ivo par. 5. c. 377. decret. ^b Ans. lib. 6. c. 185.
^c Cæs. lib. 4. c. 59.

9 Gratiani verba sunt initio quest. 4. caus. 21. in Gregoriana editione. Quod vero fulgidis, & claris vestibus eis ornari non liceat, in septima synodo jubetur: in qua sic statutum est, c. 16. *Omnis jactantia & ornatura corporalis à sacro ordine aliena est &c.* Et postea. Christianorum calumniantium hæresis, & hi, qui hanc receperunt, non solum imaginarias picturas abominati

C. Quid est apud Gratianum *distin. LXIII. cap. VII.* ^a *Item ex secunda actione VI. synodi CCCL. Episcoporum?* B. Monstrum horrendum, informe, ingens, cui lumen ademptum. A. Scribendum est, caput tertium septimæ synodi. Videndus Ivo, ^b & Anselmus, ^c & Deusdedit, ^d & liber Cæsaraug. ^e & Tarraconen. ^f ¹⁰ Sed de his hæctenus. Cras de Martino Bracarenfi agemus.

K 3

De

^a *Dist. 63. c. 7. omnis.* ^b *Ivo par. 5. c. 120. decret.* ^c *Ansel. lib. 6. cap. 5.* ^d *Deusded. c. 1. & 4.* ^e *Cæsar. lib. 3. c. 64.* ^f *Tarr. lib. 1. c. 46.*

minati sunt &c. *In marg. est. Imaginarias. al. imaginum. Et in notis. Hæresis]* Cum antea legeretur, hæreticorum; sic est emendatum ex Anastasio, & Ivone, & respondet Græce voci *αἰρεσις*: atque ex iisdem nonnulla alia sunt restituta. *In initio capitis additur in marg. Ans. l. 6. c. 195. Ivo p. 5. c. 377.*

¹⁰ *Inscriptio capitis septimi, Omnis electio. dist. 63. in eodem libro est. Item ex septima synodo, quæ est secunda Nicæna 350. Episcoporum. cap. 3. In notis hæc sunt: citabatur antea ex secunda actione sextæ synodi. Restitutus est locus ex Ivone. Et ad verba extremi capitis: Et segregentur: additur. In aliquot vetustis Gratiani exemplaribus est, segregetur. sed plerisque cum vulgata*

gata

*De Martino Bracarenſi, & de Martini
Papa concilio.*

DIALOGUS DECIMUS.

A. Credo vos non ignorare, ſi Gratiani li-
brum ab Ant. Demochare, vel ab Ant.
Contio editum legiſtis : in omnibus fere capi-
tibus,

gata lectione convenit. *In canone 31. Apoſtolor.*
Grace ſic legitur : Καθαρειθω η̄ ἀφοειζέθω, καὶ
κοινωνήτες αὐτῶ πάντες. & infra 16. q. 7. c. ſi
quis Episcopus. ubi hic idem canon ex alia re-
fertur verſione, legitur : & ſegregetur, omnes-
que, qui illi communicant : eodemque modo
eſt apud Anſelmum verum in verſione Anaſta-
ſii bibliothecarii legitur, quemadmodum apud
Gratianum, & convenit cum verſione priſca,
ac Dionyſiana. In marg. hæc ſunt. Can. Apoſt.
31. infra. 16. q. 7. ſi quis. Ivo pag. 5. c. 120.
Anſel. l. 6. c. 8. Burc. l. 3. c. 109. Deusdedit
ibid. (hoc eſt, parte 1. & 4.) Inſcriptio cap. 14. Si
quis Episcopus. 16. q. 7. eſt. Item ex canone A-
poſt. 31. Et in notis ſcriptum eſt. De hoc canone
notatum eſt ſupra diſtin. 63. omnis electio. in
ver. Segregetur. Et in marg. diſtin. 63. omnis.
Deusd. p. 1. Burc. l. 3. c. 109. Ivo p. 3. c. 85.
& par. 5. c. 119.